

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejeman velja:

Za celo leto predplačan 15 gid., za pol leta 8 gid., za četrt leta 4 gid., za jeden mesec 1 gid. 40 kr.

V administraciji prejeman velja:

Za celo leto 12 gid., za pol leta 6 gid., za četrt leta 3 gid., za jeden mesec 1 gid.
V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gid. 20 kr. več na leto.
Posamne številke po 7 kr.

Naročnine in oznanila (izserate) vsprejema upravištvo in ekspedicija v „Katol. Tiskarni“, Kopitarjeve ulice št. 2.

Rekopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semenških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 234.

V Ljubljani, v sredo 13. oktobra 1897.

Letnik XXV.

Državni zbor.

Dunaj, 12. oktobra.

Kje je večina?

V mlakuži parlamentarnih bojov dobivajo časnikarji bogat plen, ki ga prodajajo na raznih narodnih in mednarodnih trgih. Seveda vsakdo naglašja, da je zajel klene in plaščice iz najboljšega vira, prekupil od najzanesljivejšega trgovca. In tako se zgodi, da letajo po zraku razne race. Liberalni listi že teden dni pišejo o krizi, o razpadu večine. Radi bi zamenjali katoliško ljudsko stranko z nemškimi veleposestniki. A ti so svoj čas odločno izjavili svojo zahtevo, da vlada prekliče jezikovni naredbi, torej je njihova zveza z desnico nemogoča. Vse je pričakovalo, kako baron Dipauli pojasni stališče katoliške ljudske stranke na občnem zboru „Katoliškega političnega društva“ za Gor. Avstrijo, ki se je vršil včeraj v Lincu. Baron Dipauli je naglašjal, da sta jezikovni naredbi posredni povod, a ne pravi vzrok obstrukcije in zmedenosti v državnem zboru. Razburjenost med Nemci na Češkem je sicer velika, vendar pa katoliška ljudska stranka, ki ne pozna povsem ondotnih razmer, ni takoj odločno nastopila proti vladnim naredbama, temveč je zahtevala, naj se poseben odsek stvarno posvetuje o tem vprašanju ter izreče svojo sodbo. Liberalni Nemci so zahtevali od katoliške ljudske stranke, naj z njimi glasuje za nujnost. Tega stranka ni hotela storiti, in ko bi bila tudi storila, nujnost ne bi bila vsprejeta, ker je trebalo za nujnost dvetretjinske večine. Vsled tega so nas, pravi Dipauli, imenovali izdajice nemškega naroda. Boj se je pričel v zbornici in na Češkem. Vlada si ne vé pomagati. Da se poleže vihar in prične praktično delo, je kat. ljudska stranka predlagala poseben odsek, ki naj bi izdelal načrt narodnostnega zakona. Ta predlog ni naperjen ne proti Nemcem, ne proti Čehom, saj so Čehi sami večkrat zahtevali, naj se jezikovno vprašanje reši z a k o n i t o, ne naredbenim potom. Znamenje časa je, da je vsakdo izdajica, kdor ne prisega na

vse strankarske glasilke. Včeraj smo izdajali Nemce, danes izdajamo Čeha. (Smeh in pohvala.) Čehi se izpodtikajo nad besedami: „V svrhu preklica jezikovnih naredeb.“ Čudno, da je vsled teh besed toliko krika med Čehi! Njegov predlog ima namen, potom zakona doseči to, kar baje nameravate naredbi. In ko je zakon potrjen, ipso iure sta naredbi razveljavljeni. Juridično oni dostavek sicer ni opravljen, toda stranka je s temi besedami hotela označiti dejstvo.

Mi torej, pravi govornik, ne zahtevamo, da vlada takoj prekliče jezikovni naredbi, temveč da državni zbor prej ko mogoče sklene zakon, ki naj nepristransko uravna jezikovno vprašanje in tako odstrani vzrok vednih narodnostnih bojov. Mi nikakor ne moremo zahtevati od vlade, da brez pogoja prekliče jezikovni naredbi. Čehi so najmočnejša stranka v zbornici. Ako vlada razveljavi jezikovni naredbi, potem se obstrukcija prične na desnici, in krik na levici bi odmeval na desnici. (Pritrjevanje.) S tem torej ničesa ne dosežemo. Mi hočemo pošten mir med Čehi in Nemci. Čehov ne more prezirati nobena vlada. Kakor je nemogoče vladati proti Nemcem, isto tako nemogoče je proti Slovanom. V Avstriji se mora vladati pravično. (Pohvala.) Zato je bila za Avstrijo nesrečna nekdanja politika takozvane ustavoverne stranke, ker so liberalni Nemci Slovane pritiskali ob steno. Ta politika je med Slovani vzbudila narodno zavest, in oni Nemci, ki so hoteli obdržati hegemonijo v Avstriji, so sami razrušili svoje delo, izpodkopali ustavo, ker bi po ustavi tudi Slovanom morali dati njihove pravice. In ravno ta politika je rodila in ojačila nadmoč Ogrov, ker so Nemci z njihovo pomočjo upali vzdržati hegemonijo. Mi smo praktična ljudska stranka in hočemo, da se jezikovno vprašanje uravna in reši zakonitim potom. In če so Nemci navzlic vsej obstrukciji že šest mesecev prenašali jezikovni naredbi, bodo jo mogli nositi še nekaj tednov, da odsek izvrši svojo nalogo. In če je povsod dobra volja, dosežemo svoj namen. Svoj predlog smo utemeljili s šestimi besedami

zato, da bi bil predlog vsprejet brez debate in razburjenosti.

V odseku se ni bati nasilstva od leve ali desne strani. Katoliška ljudska stranka hoče nepristransko posredovati, da se nikomur ne stori krivica. Naš namen torej ni prazen in ne samo taktičen, kakor se nam predbaciva, temveč praktičen, resen. Razmere zahtevajo, da imamo v Avstriji nasproti Ogrom in inozemstvu trden parlament, ki vé, kaj hoče, in ne izrablja svojih močij v narodnostnem boju na korist drugim. (Pritrjevanje.) In to moremo in moramo doseči, dasi priznam vse težkoče. Večina naj predlaga ločeno glasovanje, ako noče glasovati za predlog v celoti; dovolj je, da predlog v bistvu obvelja.

In tudi Nemci morejo glasovati za predlog, ker se strinja s členom 19. državnega temeljnega zakona, ki je paladij ustavoverne stranke. Vsak avtonomist more glasovati z nami. Podrobno delo pa prepustimo deželnim zborom, državni zbor naj določi načela, po katerih dobé varstvo narodne manjšine. (Zivahna pohvala.)

Se nekaj besed o naši razmeri do desnice. Češki listi v zadnjem času pišejo o naši (katoliški ljudski) stranki jako razžaljivo, gotovo ne na korist večini in dobri stvari. Jaz bi le vprašal češke liste, zakaj bi mi škodili desnici, ter jo izdajali, ako naglašamo kot Nemci svoje avstrijsko stališče. Če avstrijsko stališče večini ni všeč, potem tudi za nas ni mesta v večini, in morda tudi ne mesta za tako večino v Avstriji! (Zivahna pohvala!)

Mi ne odstopimo od svojega stališča, zato naj bi češki listi opustili svoje napade, ker z njimi ne dosežejo svojega namena. Nasproti vladi naglašamo, da jej ne zaupamo, ker nam ona ne zaupa. Vlada nima srečne roke in niti v zbornici ne more narediti reda. Zato pa tudi nimamo veselja, da bi bili vladna stranka.

Tako baron Dipauli. Brez ovinkov priznamo, da je vodja nemških konservativcev govoril resno

LISTEK

Govor o Vuku Karadžiću na pokopališču sv. Marka na Dunaju 10. okt. 1897.

Dr. M. Murko:

Zbrali smo se na mestu žalosti, kjer se spominjamo, da je človeško telo prah in pepel. Vendar še bolj nego prijatelji in spoštovalci Kopitarjevi in Vukovi l. 1844 in 1864 tolažimo se lahko danes mi, da je človeški duh neumrjoč. Da živita Kopitar in Vuk dalje, da se vedno bolj svetita kot jasni zvezdi na slovanskem nebu, dokazujemo mi sami, kajti izpolnjujemo voljo dveh narodov, ki tako visoko cenita zasluge svojih mož, da hočeta imeti njih zemeljske ostanke v stolicah svojega duševnega gibanja. Pojemo sicer žalostinke in čutimo svojo odvisnost od volje božje, ali vendar smemo reči, da slavimo dostojno in po zaslugi dva velika moža. Srečna osoda ju je bila zvezala najozje v življenju in delovanju, po smrti pa sta si ostala najbliža soseda. Lepa je bila torej misel, da ju tudi skupno prenesemo v domačo zemljo, za katere srečo in slavo sta neumorno in

uspešno delovala. Pristrčna hvala bodi Vam, bratje Srbi, ki ste sijajno pokazali, kako svet Vam je poleg Vukovega imena tudi spomin našega rojaka.

Z mirno vestjo pa lahko trdimo tudi mi Slovinci, da smo vedno visoko cenili in naravnost občudovali Vuka Karadžića zaradi njegovih ogromnih zaslug za bratski nam srbski narod in za vse slovanstvo. Veseli nas, da je z Vukovim imenom na vedno zvezano tudi Kopitarjevo, kar lahko laska narodnemu ponosu našega malega naroda, vendar v prvi vrsti mislimo kot iskreni bratje, kaj je bil Vuk Karadžić Srbom in vsem Slovanom.

Vsak izobražen Slovenec časti Vuka, ker je dal srbskemu jeziku in srbski književnosti pravo narodno podlago ter z izdavanjem prekrasnih narodnih pesni proslavil srbsko in slovansko ime sploh po vsem omiknem svetu. V dobi, ko se je srbski narod boril za svoje osvobojenje, prišel je Vuk, da ga reši večstoletnega duševnega mraka. Pisatelji, ki so pisali crkveno slovansko-rusko-srbsko mešanico, niso mogli davati narodu primerne duševne hrane, ki bi budila njegove naravne moči. Kako čudno je bilo, da so celo pravoslavni menihi opevali rimske in grške bo-

ginje v kovanem jeziku in v neokretni obliki, da o pomanjkanju pravih poetičnih mislij niti ne govorim! In vendar je hranil umetniško bogato nadarjen srbski narod najlepšo poezijo, ki je hodila od ust do ust. Pod vplivom Kopitarjevim in zapadnih, posebno nemških romantiških idej, je Vuk začel zbirati te bogate narodne zaklade, ki so se primerjali Homerjevemu epom. Tako je srbski narod dobil nankrat celo literaturo, katero so mu zavideli bolj napredni narodi. Vuk pa je zbiral tudi narodne poslovice in pripovedke ter opisoval narodne šege in navade. Tako je pokazal, kako srbski narod govori, živi, čuti in misli, ter s tem učil pesnike in pisatelje, kako naj pojejo in pišejo, da jih bo narod razumeval in imel korist od njih delovanja. Dolgo se je sicer moral Vuk boriti za čisti narodni jezik in za narodnost v književnosti, ali prišli so filologi kakor Daničić in pesniki kakor Branko Radičević, ki so že na koncu štiridesetih let za vselej rešili zmago Vukovih načel.

Vuk je torej položil temelj daljšemu razvitku svojega naroda, ali storil je še več, kajti on je tudi zjedinił duševno ves srbski narod, ki je drugači ostal i nadalje neizmerno razkosan po

in odkritosrečno. Nihče mu ne more podtikati izključno strankarskih in taktičnih namenov. Upanje je, da se nesoglasje med desničarskimi klubi poravnava in da dosedanja desnica ostane večina.

Deseta seja.

V današnji seji je vlada predložila načrt zakona o podaljšanju ogerske nagodbe do 31. decembra l. 1898, o kartelih gledé porabnih stvari, kakor so sladkor, žganje, pivo, sol itd.; dalje načrt zakona o državnem davku pri prodaji sladkorja in sladkornih izdelkov.

Razdeljena je bila dolga vrsta raznih predlogov. Tako predlagajo Biankini in tovariši, da se službena doba pri mornarici zniža od štirih na tri leta; Berks in tovariši zahtevajo znižanje cene soli, in sicer naj bi se sol povsod v državi prodajala po jednaki ceni, kakor tobak in smodke, cena naj bi bila k večjemu 7 kr. pro kilo. Dalje Berks, Gregorec in tovariši predlagajo premembo volivnega reda za Štajersko, in sicer v tem smislu, da v mestnem volivnem okraju celjskem voli še 10 trgov, ki sedaj volijo s kmečkimi občinami. Dr. Ebenhoch in tovariši predlagajo premembo obrtnega reda in krošnjarstva, vitez Vuković in tovariši starostno zavarovanje mornarjev in mornarskih službencev.

Na dnevnem redu je bila vladna predloga glede državne podpore v znesku 8 milijonov po povodnji in drugih vremenskih nezgodah poškodovanim deželam in pokrajinam. Doslej do 4. ure so govorili vladni zastopnik dr. Roža, dalje poslanci Troll, Schücker, grof Haugwitz, Vašaty, baron Skrbenski, Pommer in Kaftan.

Grof Borkowski predlaga konec debate, dr. Funke zahteva, da se debata nadaljuje, in predlaga glasovanje po imenih. Pri glasovanju je bil vsprejet konec debate. Glavnim pro-govornikom je bil izbran Evgen Abrahamowicz, contra pa Fr. Hofmann.

Posl. Schönerer predlaga, naj se ne volijo po listkih razni odseki, temveč naj vsak poslanec po abecednem redu imenuje člane odsekov. — Za ta predlog so vstali samo nemški naprednjaki ali liberalci.

Schönerer kliče sarkastično: Zivela obstrukcija! Velika veselost v zbornici.

Izvoljeni so bili v proračunski odsek: Pálffy, Wolkenstein, E. Abrahamowicz, Czeck, Kozłowski, Lewicki, Milewski, Piętak, Pininski, Rutowski, Barwinski, Borčić, Gregorčić, Krek, Kiese-wetter, Mauthner, Wimhölzel, Erb, Rigler, Forcher, Kaiser, Steinwender, Jax, Schlesinger, Weiskirchner, Fournier, Pergelt, Menger, Russ, Brzorád, Fořt, Janda, Kaizl, Kramář, Pacák, Stránský, Záček, Baumgartner, Baernreither, Stürgkh, Schwegel, Fuchs, Ebenhoch, Kaltenegger, Zsnnegger, Lupul, Angeli, Malfatti.

V legitimacijski odsek: Kozakiewicz, Byk, Duleba, Gizowski, Gorski, Merunowicz, Pilinski, Wiedersperg, Radimsky, Welponer, Ferjančič, Laginja, Wachnianyn, Eisele, Kienmann, Sylvester, Scheicher, Gessmann, Noske, Pergelt, Schücker, Dyk, König, Lang, Pražák, Sláma, Stránský, Hayden, Sedlnitzky, Vetter, Fuchs, Huyn, Kern, Wassilko, Campi, Cambon.

V peticijski odsek: Deym, Pabstmann, Potoczek, Fischer, Olpinski, Swiezy, Trachtenberg,

raznih državah, deželah in krajih. Se bolj pa posebno mi Slovenci kot najbliži sosedi Hrvatov hvalimo Vuka za to, da mu je bila vedno na misli „braća rimskoga zakona“. Njegova želja je bila, naj imajo Hrvati in Srbi eden književni jezik, tako da bi se vsaka knjiga lahko brez zapreke ponatisnila iz cirilice v latinico in iz latinice v cirilico. Vuk torej ni samo budil zagrebških Ilircev, ki so hoteli združiti vse Jugoslovane, s celim svojim delovanjem, ampak se je tudi sam naravnost za to trudil, da imamo danes na jugu eden književni jezik od jadranskega morja do Timoka, od Drave do Bojane. Narod, ki prebiva v teh krajih, je sicer razdeljen po verah in stari kulturi — nova more biti le skupna — ali upati smemo, da bo oni zdravi narodni razum, ki je vedno vodil Vuka, premagal vse ovire in stvaril bolj močno in bolj ozko kulturno edinico nego je današnja. Prišli bojo časi in morajo skoro priti, ko za Srba in Hrvata med knjigo tiskano v latinici ali cirilici ne bo drugega razločka, nego je n. pr. danes pri Nemcih med knjigo tiskano v latinici in v tako zvanem nemškem pismu.

(Konec sledi.)

Znamirovski, Kareis, Zore, Pogačnik, Grobelski, Ghon, Lorber, Polzhofer, Bielohlawek, Schneider, Bendel, Demel, Grössl, Bečvář, Bělský, Doležal, Do-stál, Heimrich, Hořica, Baumgartner, Hartig, Klein, Tusel, Haneis, Wagner, Zurkan, Panizza, Zanetti, Hannich.

V imunitetni odsek: E. Abrahamowicz, Duleba, Gizowski, Walewski, Serényi, Pfliegl, Ferjančič, Trumbić, Eisele, Pessler, Pattai, Weiskirchner, Elvert, Funke, Kulp, Schwarz, Sláma, Spindler, Damm, Hirsch, Dungal, Mayr, Muhr, Cambon.

Prihodnja seja jutri; na vrsto pridejo predlogi o ministerski zatožbi.

Primorske razmere.

(Govor poslanca Vekoslava Spinčića pri vseslovenskem in istersko-hrvatskem shodu v Ljubljani dne 14. sept. 1897)

(Konec.)

Kar se tiče sodnih oblastev, gospoda moja, obrnila se je stvar v jezikovnem oziru v zadnjih desetih letih nekoliko na bolje, a ne morebiti po zaslugi vlade in pojedinih činovnikov, nego zaslugi za to gre častivrednim slovanskim gospodom odvetnikom. (Živili!) Kako se postopa v stvarnem oziru, o tem se seveda ne sme mnogo govoriti! Jaz rečem samo: naj se primerja postopanje državnih pravdnistev napram Slovencem in Hrvatom z jedne strani, a z druge strani napram Italijanom.

Kako se na jedni strani mnogo tega omalovažuje, ublažuje, izvrača, zatajuje; na drugi strani pa povečava, poojstruje, v preiskovalne zapore goni . . . . . In vse to da se pokaže naše ljudi kot nemirneže. Tacega sistematičnega preganjanja in obsojanja, gospoda moja, še nismo doživeli, do časov vlade Badenijeve. Kako se postopa proti našim ljudem v Rovinju, to vam je znano. Tam hrvatske stranke, ki imajo posla pri okrožnem sodišču, ne dobe niti stanovanja niti hrane in istotako ne odvetniki hrvatski, branitelji tožiteljev ali obtožencev. Tako nista dobila pred nekoliko časa dr. Trinajstić in dr. Laginja prenočišča, temveč morala sta, imajoč več dni zaporedoma braniti, potovati za prenočišče v Pulj ali v Pazin ter se v jutro zopet vračati. Tako nij dobil dr. Laginja ni njegov drug dr. Wolf v najnovjšem času hrane. Tu ni več govora o nerednostih ali nezakonitostih, to je prosti barbarizem. (Burno pritrdjevanje.)

Vlada vsake, tudi najzadnje države v Evropi bi bila poklicana, proti temu kaj učiniti, a ne šele države, katera se zove kulturna.

Da se nam tako godi, gospoda moja, to je žalostno in silno žaljivo za nas. Tujei smo v lastni rodni zemlji, a naši neprijatelji, katere s svojimi žulji hrani slovanski in hrvatski narod, postopajo proti nam, kakor da so z orožjem si prisvojili našo deželo . . . Na mnogih krajih prosimo, da se nam dajo učitelji, ne dajo se nam; prosimo na raznih drugih, da se nam dajo svečeniki sploh ali takovi, ki znajo jezik, ne da se ni teh. Vsemu vzrok je nek sistem, in menda tudi neke osebe. So tudi pošteni uradniki, a prej ali slej se udajo pritisku naših Stambulovov tudi oni. Tu se tlači naš narod, podpirajo se in zaščitjujejo lopovi najhujše in najgrše vrste, prosti varalice, moralni in materijalni propalice; širi se brezverstvo, nemoralna, anarhizem. — (Burno pritrdjevanje.)

Zalibog, gospoda moja, moram, akoravno nerad, še nekaj pridodati tej sliki, da pokažem, kako se proti nam postopa z vsemi mogočimi načini.

Opomnil sem poprej, da smo bili za časa beneške republike Slovenci in Hrvati isterski toliko na boljsem, da se je spoštoval naš jezik v cerkvah. Ali sedaj se ne spoštuje kakor bi se moral ne v uradih ne v šoli; in še v hramove Božje zavlekla se je politika, katera bi imela zatreti slovanski in hrvatski narod in hrvatski in slovanski jezik v Istri, v katerem so stoletja in stoletja molili Boga naši očetje v svojih cerkvah in kočicah. Mladi svečeniki vzgajajo se v italijanskem jeziku in duhu in do tega je prišlo, da se nam v hrvatske župe pošiljajo za duhovne pastirje svečeniki, ki ne znajo hrvatski, tako smo na gorjem, kakor divjaki v Afriki in Ameriki, kjer misijonarji oznanjujejo besedo Božjo v tistem jeziku, kakor ga govorijo ljudje. (Velika razburjenost.)

Tako se je zgodilo, da je pred malo dnevi ljudi na Božji poti jeden laški duhovnik prosil, naj ne molijo in ne prepevajo slovenski, ker so na ptuji zemlji — v Istri —, a drugi njim v cerkvi celo prepovedal moliti in prepevati slovenski. (Velika raz-

burjenost.) Ne govorim rad o tem, ali primoran sem, ker se to dogaja po nekem sistemu, po sistemu, v kojem imajo glavno besedo židovski liberalci, po sistemu, vsled kojega bi ti hoteli gospodovati tudi v katoliških cerkvah.

Da se nekako dokaže opravičenost, da se sploh tako postopa proti nam, v to rabijo se razna sredstva, med drugimi nastopni dve sredstvi. Jedno je brojenje ljudstva po jeziku, a drugo so volitve v občinska zastopstva, v deželni in v državni zbor. Broji se ljudstvo tako, da dotični uradniki kar po cela samoslovanska ali vsaj po večini slovanska sela zabeležijo za italijanska. Potem pa se kaže na ljudsko štetje, ako se pritožujemo, da ne dobimo slovanskih napisov, slovanskih šol, slovanskih svečnikov, slovanskih uradnikov.

To je jedno izmed umetnih sredstev, katerih se poslužuje oblastvo v preziranje pravic slovenskega in hrvatskega naroda.

Drugo sredstvo so volitve, bodisi občinske, bodisi deželnozbornske in državnozbornske. Samo vsled nerednega in nezakonitega postopanja je padel slovanski kandidat za peto kurijo v Istri, in je padel Nabergoj v Trstu. (Klic: „Živio Nabergoj!“) Ondi pa, kjer vkljub vsem naporom vendar zmaga slovanski kandidat, pa uporabljajo ne jedenkrat proti njemu zopet neko drugo sredstvo.

Tako je bil brez vsega vzroka Nabergoj izbačen iz tržaškega občinskega sveta; in kar se je zgodilo Nabergoju v Trstu, to se je slovanskim zastopnikom že večkrat zgodilo v deželnem zboru v Istri, kjer so izbačili že tudi jednoglasno izvoljene poslance; kjer so izbačili med drugimi tudi mojega tovariša, izvoljenega istim volilnim činom, isti dan, isto uro, z istimi glasovi, in neimajočega nikakega osebnega pomanjkljaja, dočim so moje volitev odobrili.

Napram vsemu temu visoka vlada ni črhnila besedice. Ako bi Vi v Ljubljani poskusili tako postopati proti Nemcem, potem bi videli, kako hitro bi to opazila vlada in zavihetela nad Vami batino! (Viharno odobravanje in ploskanje.)

Gospoda moja, spominjam se še neke stvari, ki je posebno aktuvelna. Prej sem govoril o vzgoji našega naroda v šolah. Sedaj, ko so isterska oblastva prisiljena misliti na otvoritev hrvatskih in slovenskih šol, sedaj se je uvedel zakon o šolskih taksah. Vi znate, kako siromašen narod smo isterski Slovenci in Hrvati, in sedaj naj še stariši plačujejo po 6 kron za vsakega otroka! Vpeljal pa se je ta zakon po mojem prepričanju za strašilo, da bi naše ljudstvo ne vztrajalo v zahtevi po šolah. (Klic: „Žalostno!“)

Ni čuda, gospoda moja, ako mi vsled takega postopanja vseh mogočih oblasti, vseh mogočih faktorjev propadamo. Ni čuda, ako Slovenci in Hrvati v Trstu in v Istri ne napredujejo, in ako vedno bolj nadvladujejo Italijani. Ni čuda, da so se Italijani v Trstu tekom 50 let skoro početvorili, Slovenci pa padli na četrtinko števila Italijanov. Čudo je, da še živimo. Vendar ako tako dalje pojde, kakor do sedaj, ako se postopanje korenito in brez odlašanja ne spremeni, še živeti bodemo prenehali in pridemo v stanje, da bodemo bolno morali klicati: „Caesar, morituri te salutant!“

Rodna naša zemlja je pripravljena za priklopljenje materi Italiji. (Burno pritrdjevanje.)

Gospoda moja, zamera se, ako se o tem govori, in jaz nečem govoriti. Omenim le, da smo prišli na Primorskem tako daleč, da Italijanom sedaj ni treba več metati petard in bomb, kakor pred nekolikimi leti, saj delajo za nje in njihove namene tisti, proti katerim so poprej metali bombe in petarde. (Burno odobravanje.) V tem obstoji jedina razlika med prejšnjimi in sedanjimi časi.

Ko zahtevamo svoje pravice, in nič več kot pravice, jednake drugim narodom, potem se v najskrajnem slučaju sklicuje, kakor čitate večkrat, na neke „nagodbe“ in neke „višje ozire“. Jaz ne verujem niti v nagodbe, niti v višje ozire, po katerih bi morali Italijani dobiti vse, mi Hrvati in Slovenci pa nič ali skoro nič. Jaz ne verujem v nagodbe, ni višje ozire, po katerih bi se morali zakoni z nogami teptati in bi bil na smrt obsojen narod, ki je bil in je vsikdar pripravljen žrtvovati svoj život za vero, dom in cesarja. (Burno odobravanje.)

Jaz ne verujem v nagodbe ni višje ozire, po katerih bi bil naš narod obsojen na smrt, ker države ne samo, da ne smejo obsojati na smrt celih narodov, ampak so dolžne — za krv in denar, ki od njih dobivajo — štititi jih, braniti jih, unaprejevati in krepčati jih. Jaz ne verujem, gospoda moja, v

take nagodbe in take višje ozire, ker to bi bila nemorala nad nemoralo; in jaz ne verujem v take višje ozire tudi zato ne, ker se čuje dostikrat o jako nizkih ozirih, s katerimi se vodi politika v Trstu in Primorju sploh. (Hrupno pritrdjevanje.)

Gospoda moja, kaj nam je storiti? Jaz sem uverjen, da to stanje prestane popolnoma še le tedaj, kadar bomo mi Slovenci in Hrvati zjedinjeni v jedni skupini, svobodni, neodvisni pod našo zakonito stoletno krono.

V hrvatskem zboru v Zagrebu sprožila je opozicija misel, naj bi se prosilo Njega Veličanstvo, da zjedini vse naše pokrajine na spas naroda, učvrščenje monarhije in sijaj dinastije. (Živahno odobravanje.)

Jaz mislim, gospoda moja, da bi bila to še najboljša resolucija. (Burni glasovi: napravimo jo!) Koj ne dosežemo našega zjedinenja. Delati pa zanj, za našo boljšo bodočnost, zamoremo vselej. Bodimo složni in jedini v potrebnih stvareh: in necessariis unitas; spoštujmo med seboj vsako prepričanje, samo da je dobro za naš narod: in dubiis libertas; v vsem in vsakem pa naj nas vodi prava krščanska ljubezen: in omnibus caritas! (Frenetično odobravanje in ploskanje; govorniku se čestita.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 13. oktobra.

Nagodbeni provizorij. Vlada je predložila včeraj poslanski zbornici predloge, tičoč se nagodbenega provizorija za prihodnje leto 1898. — Jednako kakor avstrijska je tudi ogerska vlada v včerajšnji seji storila svojo nelahko dolžnost. O predlogah samih nam pač ni potrebno govoriti, ker se v njih ničesar drugzega ne določa, kakor da ostanejo v veljavi še jedno leto vse določbe nagodbe mej Avstrijo in Ogersko, ki so označene v zakonu z dné 21. maja 1887. Bolj zanimiv pa je za nas pogovor, ki ga je imel dunajski župan dr. Lueger z nekim zastopnikom »Bud. Tagblatta«, ki objavlja ta pogovor doslovno in ga je ponatisnila tudi dunajska »Reichsposta«, kar je dokaz, da pogovor ni izmišljen. Dr. Lueger je ogerskemu časnikarju kar naravnost povedal, kako stališče zavzema avstrijska parlamentarna večina napram nagodbi z Ogersko, ter ob jednem tudi izjavil, da je prav malo nade, da avstrijski parlament vsprejme pogodbeni provizorij. Župan je časnikarju natančno opisal, kakošni so razlogi, ki zahtevajo, da zavzemajo in morajo zavzemati Avstrijci tako stališče napram Mažarom. Vzrok so temu mažarski židje in po njih provzročene razmere na Ogerskem, s katerimi se nikdar ne moremo sprijazniti. — Na vprašanje, ka jse bo neki zgodilo v slučaju, ako avstrijski parlament odkloni nagodbeni provizorij, je odgovoril dr. Lueger nastopno: Posledice si mislim že dalje časa, toda povedati jih ne morem. Dobra ne bode donesel razpor prav nič, kajti tudi mi bomo trpeli škodo, vendar največjo škodo bodo morali prenašati naši zavezniki sami. Pri nas smo pripravljeni na vse eventualnosti in vse stranke so v tem jedine, da tako ne sme iti dalje. — Konečno je vodja dunajskih krščanskih socialistov zagotovil zastopnika »Bud. Tagblatta«, da njegova stranka gotovo ne bo glasovala za provizorij, in da grof Badeni za predlogo najbrže ne dobi potrebne večine. — Ta govor županov je v obilni meri osupnil mažarske, a gotovo tudi izvestne avstrijske kroge.

Dipauli o svojem jezikovnem predlogu. V Lincu se je vršil minulo nedeljo občni zbor katoliškega društva za Gornjo Avstrijo. Po običajnem dnevnem redu, pri katerem je poročal načelnik dr. Ebenhoch, je govoril poslanec baron Dipauli o predlogu, ki ga je stavil v državnem zboru z ozirom na to, da poneha v Avstriji dolgotrajni in brezplodni narodnostni prepir. Govornik je pojasnil, da njegov predlog ni naperjen proti Slovanom in da toraj ne bode prav nič oviral nadaljnega obstoja večine. Naglašal je tudi, kar se pogreša v predlogu samem, da morata jezikovni naredbi tako dolgo ostati v veljavi, dokler ni gotov zakon, kateri naj bi izdelal posebni odsek. To mu je po njegovem mnenju mogoče doseči v teku šestih tednov in tedaj se lahko prekličeta jezikovni naredbi. Omenjal je tudi Dipauli, da so gotove kroge zelo razburile besede v predlogu, „v svrhu odprave jezikovnih naredeb“, ter izjavil, da se te popolno lahko izpuste, ako tako želi večina, ker ima predlog potem še vedno prvotno veljavo. On meni, da za predlog lahko glasujejo vse stranke,

ker mora vsak parlamentarec biti prepričan, da je le zakonitim potom mogoče uravnati jezikovne razmere. Obveljati mora načelo, da se v Avstriji ne sme vladati proti Nemcem, pa tudi ne proti Slovanom, marveč jedino le pravično. Nato je govoril baron Dipauli še o razmerju katoliške ljudske stranke do večine ter razmerju te do Badenijeve vlade.

Nov sladkorni davek. V včerajšnji seji poslanske zbornice je predložil finančni minister načrte onih zakonov, ki jih je že omenil v svojem ekspezeju o proračunu za bodoče leto. Na tem mestu omenjamo načrta zakona, s katerim se bo, ako ga vsprejme postavodajalni zastop, uvel nov davek na sladkor in sladkorne izdelke. Po tem načrtu moral bo plačevati proizvajalec ali pa veliki trgovec od vsakih 100 klgr. sladkorja 6 gld., od 100 klgr. »sladkorčkov« 5 gld., od kanditov 4 gld. in od čokolade ter čokoladnih izdelkov 3 gld. 50 kr. od sto kilogramov. Od tega davka je oproščena ona množina sladkorja, ki se porabi za nadaljne sladkorne izdelke, od katerih se mora itak pozneje odračunati določeni davek, in pa sladkorni vzorci. Novi davek bode moral odračunavati proizvajalec ali zalagatelj, ako odda jednemu odjemalcu manj nego 50 meter-skih stotov sladkorja, ali pa ga porabi za druge izdelke; nadalje pa prodajalec od one množine, od katere se še ni odračunil ta davek. Ako toraj proizvajalec ali zalagatelj sam ne odračuni odmerjenega davka, poravnati ga mora prodajalec. Postopalo se bode torej v tem oziru nekako tako, kakor s prodajo vina ali drugih predmetov. Davek se bo tedaj pobiral le od proizvajateljev ali prodajalcev, plačevali ga bodo pa v resnici le konsumenti, ker bodo tovarnarji ali zalagatelji naravno povišali ceno te vrste izdelkom. Naloženo bo toraj prebivalstvu zopet novo, precej težko breme, ki stopi v veljavo s 1. januarjem 1898, ako se ustreže zahtevi finančnega ministra, nad čemur pa skoro ni dvomiti. Jedino mogoče je le, da se predlagane postavke nekoliko znižajo.

Gouverner Imeritynsky in Poljaki. V zadnjem času so objavili listi več dokazov, da se Poljakom v Rusiji v kljub carjevi naklonjenosti ne godi posebno dobro, in da je večine teh krivic vzrok glavni gouverner Imeritynsky, ki je ravno v zadnjih dneh zadal Poljakom par krepkih zausnic. Jedini, ki je dosedaj imel nekoliko sočutja z njimi, je bil gouverner Varšovski Martinov, ki se je pri vsaki priliki potegoval za pravice Poljakov ter ustregel njih zahtevam, kolikor je bilo namreč v njegovi moči. Vsled tega si je pa nakopal veliko nasprotstvo glavnega guvernerja Imeritynskega, ki bodisi lastnovoljno ali pa po kakem višjem povelju porabi vsako priliko, da provzroči kako krivico poljskemu narodu, ter je tako dolgo roval proti Martinowu, da ga je do dobra počrnil pri ministerstvu in mora toraj jedini Poljakom pravičen guverner hote ali ne hote ostaviti svoje dosedanje mesto.

Krečansko vprašanje je po daljšem prestanku prišlo zopet na dnevni red. Zopet se vrše pogajanja v krogih evropskih diplomatov, kako konečno vendar le pomiriti velikansko in dolgotrajno razburjenost na otoku Kreti. V prvi vrsti se baje rešuje vprašanje glede imenovanja guvernerja. — Kakor naglašja »Köln. Zeitg.«, se Nemci ne marajo vmešavati v to zadevo ter se le toliko še pokažejo na površju, da se jim ne more očitati, kakor da bi kršili jedinstvo evropske diplomacije. Iz dosedanjega teka omenjenih obravnav je le razvidno, da se večina vevlastij nič več ne ogreva za civilnega guvernerja, ker bi ne mogel ukrotiti razburjenih duhov, marveč je sposoben za to mesto jedino le kak odločen in vsestranski izveden general, in sicer, ako je le mogoče, iz neutralne države. Komu se poveri čast, dosedaj diplomatje še niso na jasnem in najbrže tudi ne bodo tako kmalu, in vsled tega je še precej daleč do popolne rešitve krečanskega vprašanja, ko bi se tudi sultan brezpogojno uklonil zahtevam vevlastij.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 13. oktobra.

(Kopitarjevo slavlje.) Že dolgo ni gledala bela Ljubljana tako veličastne slavnosti, kakor včeraj, ko so se v domačo zemljo položili telesni ostanke Kopitarjevi. Na kratko smo o tem sporočali že včeraj. Dostaviti nam je danes, da sta na kolodvoru, kjer je v ta namen hvalevredno vse potrebno ukrenil načelnik gospod Gutmann, po izvršenem blagoslovu

po prevz. knezoškofu govorila dr. Murko, ki je v vnesenih besedah omenjajoč zaslug Kopitarjevih izročil Ljubljani telesne ostanke Kopitarjeve, da naj jih čuva v hladni gomili kot dragocen zaklad, kot spomin in opomin, da le z delom se služi domovini, in župan ljubljanski, ki je v priserčnih besedah se zahvalil dunajskemu odboru za trud ter zagotavljal, da ostane Kopitar vzor vsem slovenskim rojakom, delujočim za napredek demovine. Na to se je vršil sprevod, katerega se je udeležila skoro vsa Ljubljana ter mnogo rojakov od blizo in daleč. Ob grobu je s krasnim govorom proslavljaj pokojnika predsednik »Slovenske Matica« profesor Levec, in za njim se je zastopnik dvorne knjižnice, dr. Mantuani, v lepih besedah poslovil od pokojnika. — Zvečer se je na povabilo župana Hribarja zbralo mnogo odličnih gostov pri »Slonu«, kjer se je v prijateljskem krogu proslavljaj Kopitarjev spomin. — Spreveda so se udeležila društva: »Slovenska Matica«, Družba sv. Cirila in Metoda, Katoliško društvo, Katoliško delavsko društvo, Katoliško rokodelsko društvo, »Sokol«, »Slavec«, »Ljubljana«, »Glasbena Matica«, Pisateljsko društvo. Veteranci itd. in razna odposlanstva iz Kranja, Loke, Novega Mesta, Celja, Zagreba itd. Slava spominu Kopitarjevemu! Duši njegovi svetila večna luč!

(Grob Kopitarjev na Marksovem pokopališču) je bil še nedotaknjen in z gosto travo zaraščen. Ko so dokopali do rakve, tedaj se je videlo, da je lesena rakev skoro do cela strohnela. Lobanja je bila še popolnoma ohranjena, deloma so se držali celo lasje. Večje kosti pri nogah in deloma pri rokah so bile še cele, le opraje je bilo razpadlo in so bile večje in manje kosčice pomešane s troh-lino. Lobanjo so fotografovali, predno so jo v novo krsto vložili. Vse kosti in ostanke ranjcega so, kakor nam je očividno pravil, jako skrbno pobrali in vložili najprvo v krsto iz debelega papirja, katero so potem s povoji tesno povili ter vložili v kovinsko krsto, katero so okolu in okolu zalotali.

(Slovensko gledališče) je bilo včeraj prav dobro obiskano, vzlasti je bilo mnogo rojakov z dežele. Režiser gospod Ineman je predaval Stritarjevo pesem »Nosan«, zanimivo sliko iz življenja. — V veseli igri »Popolna žena« sta daljši vlogi spretno in hvalevredno predstavljala gospod Kranjec in gospodična Ogrinčeva. — Radoslava Murnika vesela igra v jednem dejanju, »Napoleonov samovar«, ni vspela v nikakem oziru.

(Volitev župana.) Dne 10. t. m. bila je volitev župana občine »Breznica«. Jednoglasno je bil izvoljen poprejšni župan g. Anton Keržišnik, posestnik iz Žerovnice.

(Goriške novice.) Pisarniškim ravnateljem 2. vrste je imenovan predstojnik pomožnih uradov, gosp. Ferd. Zigoj pri okrožnem sodišču. — Vstrelil se je 19 letni častnik v nekem goriškem hotelu. — Vsled preobilo povžitega grozdja sta umrla v Gorici neki 11 letni deček in 53 letni trgovec Kavš. — Sod je pomečkal cestnega pometarja Kumarja pri skladanju vina. — V Renčah je bil enoglasno izvoljen dosedanji župan gosp. Rajm. Žnidarčič. — V Bukovici so postavili nov križev pot. — V Šmihelu pri Sempasu si je pri igri nogo zlomila 12 letna deklica. — V Červinjanu je umrl 74 letni kaplan č. g. Lenart Berini. — V Solkanu so otroci zažgali kopo slame. Da niso ljudje prihiteli na pomoč, nastal bi bil strašen požar. Pazite na otroke. — »Unione« je za deželno-zborsko dopolnilno volitev za Červinjan-Trzič proglasila mesto na duhu obolelega dr. Lovisonija kandidatom conte Valentinis-a v Trziču. — Mož je skrajno nestrpen in sovražen Slovincem. Zato se nikakor ne čudimo, da je v programu povdarjal boj proti Slovincem. Dobro mu teknilo!

(Iz Jaske na Hrvaškem.) Mnogi, posebno pa krčmarji in vinski trgovci se še gotovo spominjajo jaskanskega okraja, kamor so hodili kupovat dobro vinsko kapljico. Ali kakor po družih krajih, tako je tudi ta okraj zadela nesreča, da se je trta uničila in ljudi, ki so se tega najmanje nadjali, a pozneje s strahom pričakovali, pahnila v siromaštvo. Lastniki vinogradov v jaskanskem okraju dobili so poprej milijon gld. za vino, a od l. 1890 ne krajcarja. Iz tega vsaki lahko razvidi, da so posebno oni, ki so od trsja živeli, zelo osiromašili. Toda hvala Bogu, novi vinogradi so se pokazali, nova ameriška trta se v veliko veselje in tolažbo vbogega kmeta veličastno vzdiguje ter donaša obilnega grozdja in izvrstno kapljico. Največ je zasajenih trt v Plešivici, pri sv. Pavlu v jaskanski fari, in pri sv. Ani. V

Podokičem je še prav malo vinogradov. Akoravno je še le ena tretina zasajena, je vendar obilno vina, ker so nekateri precej, ko je stara trta poginila, začeli novo trsje saditi, ter so nekateri že okoli 100 hektov dobili. Vino je splošno visoke barve, in hektov dobrega pristnega vina se dobi od 20—22 gld.

(Cilj prostozidarjev.) Da je glavni namen prostozidarjev pobijati katoliško cerkev, priznal je pri zadnjem framasonskem shodu v Parizu tropični brat Hubbard. Dejal je v sklepu svojega govora: „Da zmagamo, ni treba se navezovati na kak sistem, kako politično združenje ali socijalno skupino. Vsak izmed nas sme imeti kot občan svojo zastavo. Je pa jedna skupna zastava, ki nas vse radikale, naprednjake, socijaliste drži v skupino. Ta zastava je zastava protikatoliška. Združiti ob uri glasovanja vse, ki spoznavajo filozofijo humanitete“. Laž je toraj, da je smoter zidarstva človekoljubje.

Telegrami.

Kopitarjeva slavnost.

Kranj, 12. oktobra. Slava častilcem nemrnljivega slovenskega veleuma Jerneja Kopitarja, slavnega probuditelja in preporoditelja na slovenskem in slovanskem slovstvenem polju.

Majdič, Globočnik, Pirc, Mayr, dr. Štempihar, Valenčič, prof. Novak, dr. Jernej Tomišek, Maselj, Župančič, Dokler, Poljanec, dr. Korun, dr. Žmavec, Sajovec, Viktorija Praprotnik, Vincencija Debevec.

Novo Mesto, 12. oktobra. Velikan učenosti, Kopitar, lahka ti bodi zemlja domača! Čitalnica.

Zagreb, 12. oktobra. Profesori hrvatske i srpske književnosti u realnoj gimnaziji zagrebačkoj srdačno pozdravljaju današnjo svečanost dovikujući: Slava velikomu Kopitaru! — Marković, Steklasa, Podgoršek, Roić, Adamović, Skarić, Pisarović.

Beligrad, 12. oktobra. Klanjamo se uspomeni velikoga Kopitara. Živio slovenski narod! Profesori treće gimnazije.

Beligrad, 12. oktobra. Duhovno učestvujemo u proslavi seni velikoga Kopitara. Uredništvo „Dela“.

Beligrad, 12. oktobra. Prestavnici Bosne i Hercegovine sakupljeni oko novoga groba Vuka Karadžića istim oduševljenjem pozdravljaju slavu Vukova učitelja dičnoga Slovenca Kopitara.

Levov, 12. oktobra. Čast in slava Slovincem, ki tako slavno časte spomin velikega slavjanskega učenika Kopitarja. Živeli Slovinci! Živela rusinsko-slovenska vzajemnost! Redakcija „Ruslana“.

Levov, 12. oktobra. Ime Kopitarja, ki je s svojimi nauki in deli proslavil ime slovenskega naroda pred celim svetom, je drago tudi Rusinom. Rusinski narod kliče iz dna duše združenim bratom Slovincem: Živeli Slovinci! Bog blagoslovi slovensko delo!

V imenu mnogo Rusinov:
Svitakij, katehet.

Dunaj, 13. oktobra. (Poslanska zbornica.) V današnji seji so nadaljevali obstrukcionisti običajno rogoviljenje. Zahtevali so

imensko glasovanje o predlogih Glöckner, Röhling in Böheim proti jezikovnim naredbama. Seja se nadaljuje.

Dunaj, 13. oktobra. Poslanec Iro, jeden najhujših razgrajčev, je odložil svoj mandat, češ, da je razsodništvo mej njim in Gregorigom postopalo pristranski. Schönerer je prosil odpusta za štiri tedne, ki se mu je dovolil mej splošno veselostjo zbornice.

Dunaj, 13. oktobra. Porotno sodišče je obsodilo urednika krščansko-socijalnega lista „Freiheit“, ki je dolžil socijalističnega poslanca Schrammela poneverjenja, v dvame-sečno ječo.

Krems, 13. oktobra. Pri ožji volitvi za deželni zbor je dobil Riether 1630, Vergani 1337 glasov; izvoljen je toraj prvi.

Madrid, 13. oktobra. Maršal Primo de Rivera obdrži vrhovno poveljstvo na Filipinah, da organizuje tam armado. V raznih manjših bojih je padlo na Filipinah 287 vstašev in 35 Španjcev.

Carigrad, 13. oktobra. Poslaniki so sklenili v večrajšnji seji, da morajo takoj odpotovati vojni atašeji, ki bodo v zvezi s turškimi in grškimi delegati določili grško-turško mejo.

Pariz, 13. oktobra. Budgetna komisija je po zaslišanju vojnega ministra Billota razveljavila svoj prvotni sklep in dovolila povišanje kontingenta za 12.500 mož.

Berolin, 13. oktobra. Uradniki in delavci tvrdke Siemens & Halske s svojimi rodbinami, skupno blizu 11.000 oseb, so obhajali včeraj petdesetletnico obstoja imenovane tvrdke.

Hamburg, 12. oktobra. Urednika socijalističnega „Echo“ so obsodili v osemmesečno ječo radi razžaljenja kralja Belgijcev.

Rim, 12. oktobra. Včeraj popoldne se je podalo večje število trgovcev in obrtnikov v notranje ministerstvo, kjer so izročili ugovor proti nameravanemu zvišanju pridobninskega davka. Rudini jih je prijazno vsprejel in jim obljubil, ozirati se na njih želje. Ob povratku je pa navstala na Naronkem trgu velika gnječa. Nekaj cestnih postopačev je jelo metati kamenje na množico ter se vsled tega sprlo s policijo. Dva napadovalca sta ubita, nekaj ranjenih, 20 jih je policija aretovala.

Fione, 12. oktobra. Sinoči je navstal požar v vasi Bondo, ki je upepelil nad polovico poslopij. Do 80 družin je brez strehe.

Gosp. lekarnarju Piccoli-ju

v Ljubljani.

Podpisani uojo si Vašemu blagorodju uljudno naznaniti, da rabi poslano tinkturo za želodec (Tinctura Rhei composita G. Piccoli) z izvrstnim uspehom proti želodčnemu in kataru v črevesih, istakotudi proti jetrnim in žolčnim izlivanjem.

Bolnišnica usmiljenih bratov.

Gradeo, dne 2. februvarija 1897.

Provincijal

brat Emanuel Leitner.

nadzdravnik.

232 100—56

Melusine-ustna in zobna voda
deluje izborno proti zobobolu in gnjilobi zób, utrdi dlesno in odstranjuje neprijetno sapo iz ust. 1 stekl. 50 kr.

Jedina zaloga 45 (38) 1

lekarna pri Mariji Pomagaj M. Leustek
v Ljubljani,

Resljeva cesta šte. 1, poleg mesarskega mosta.

Umrli so:

12. oktobra. Ivan Kremžar, škostavec v pok., 60 let, Dolge ulice 3, srčna hiba.

V bolnišnici:

9. oktobra. Janez Blanz, dninar, 57 let, vsled raka.

Tržne cene v Ljubljani

dne 13. oktobra.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, m. st.	11 20	Špeh povojen, kgr.	— 70
Rež, „	8 —	Surovo maslo, „	— 80
Ječmen, „	6 40	Jajce, jedno „	— 3
Oves, „	6 20	Mleko, liter „	— 10
Ajda, „	9 —	Goveje meso, kgr. „	— 64
Proso, „	7 50	Telečje „	— 62
Koruza, „	6 40	Svinjsko „	— 64
Krompir, „	2 80	Koštrunovo „	— 40
Leča, hktl. „	12 —	Piščanec „	— 55
Grah, „	12 —	Golob „	— 15
Fizol, „	10 —	Seno, 100 kgr. „	1 98
Maslo, kgr. „	— 94	Slama, 100 „	1 60
Mast, „	— 70	Drva trda, 4 kub. m. „	7 20
Špeh svež, „	— 64	„ mehka, 4 „ „	4 80

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebe	Mokrina v 24. urah v mil.
12	9 zvečer	735.0	9.4	brezv.	dež	
13	7 zjutraj	736.2	7.4	brezv.	oblačno	4.6
	2. popol.	736.0	11.7	sl. svzh.	del. oblac	

Srednja včerajšnja temperatura 5.8°, za 5.3° pod normalom.

Dragotin Pečenko,

mizarski mojster v Ljubljani, Rimska cesta 10,

uljudno naznanja prečast. duhovščini in slav. občinstvu, da je prišel samostojno izvrševati

572 20—7

mizarski obrt.

Ob jednem se priporoča najtopleje v naročila na vsakovrstna stavbinska in pohištvena mizarska dela, katera bodo izvrševal povsem natančno iz dobro osušenega mehkega in trdega lesa po dobremu delu primerni ceni.

Trgovski pomočnik

20 let star, izurjen **manufakturst** in **špecerist**, želi do 15. oktobra svojo sedanjo službo premeniti.

Ponudbe sprejema upravništvo »Slovenca«. 661 (6-5)

Bortolo Sardotsch, Koper

(tvrška obstoji od l. 1828)

prodaja

domača in inozemska olivna olja.

Na zahtevanje pošilja vzorce brezplačno in franko.

Ozir poštenosti,

zmernih cen in točne, redne postrežbe so najboljši dokaz razni samostani, cerkvena predstojništva in zasebniki, kateri pri gornji trdki kupujejo vse, kar potrebujejo takega blaga, od najfinejšega namiznega olja do goriva in olja za mazanje strojev. 674 6

Dunajska borza.

Dne 13. oktobra.

Skupni državni dolg v notah	102 gld. 05 kr.
Skupni državni dolg v srebru	102 „ 20 „
Avstrijska zlata renta 4%	123 „ 35 „
Avstrijska kronna renta 4%, 200 kron	101 „ 90 „
Ogerska zlata renta 4%	121 „ 75 „
Ogerska kronna renta 4%, 200 kron	99 „ 65 „
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	957 „ — „
Kreditne delnice, 160 gld.	350 „ 30 „
London vista	119 „ 70 „
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	58 „ 80 „
20 mark	11 „ 75 „
20 frank (napoleonor)	9 „ 52 1/2 „
Italijanski bankovci	45 „ 10 „
C. kr. cekini	5 „ 66 „

Dne 12. oktobra.

4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	159 gld. 25 kr.
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	160 „ — „
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	190 „ — „
4% zadolžnice Rudolfove zelez. po 200 kron	99 „ 80 „
Tisine srečke 4%, 100 gld.	140 „ 75 „
Dunavske vravnave srečke 5%	128 „ — „
Dunavsko vravnavo posojilo l. 1878	109 „ 50 „
Posojilo goriskega mesta	112 „ 50 „
4% kranjsko deželno posojilo	98 „ — „
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	98 „ 60 „
Priporilne obveznice državne železnice	226 „ — „
„ južne železnice 3%	180 „ 80 „
„ južne železnice 5%	126 „ — „
„ dolenjkih železnic 4%	96 „ 50 „

Kreditne srečke, 100 gld.	198 gld. 25 kr.
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	156 „ — „
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	19 „ — „
Rudolfove srečke, 10 gld.	25 „ — „
Salmove srečke, 40 gld.	73 „ — „
St. Genois srečke, 40 gld.	79 „ — „
Waldsteinove srečke, 20 gld.	57 „ — „
Ljubljanske srečke	22 „ 50 „
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	162 „ 50 „
Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v. 3395	— „ — „
Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld.	400 „ — „
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	82 „ 75 „
Splošna avstrijska stavbinska družba	91 „ 25 „
Montanska družba avstr. plan.	127 „ 55 „
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	165 „ — „
Papirnih rubljev 100	127 „ 27 „

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanje za zgube pri zrebvanjih, pri izrebanju najmanjšega dobitka. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“
Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh potem o kursnih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za doseg kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti
naloženih glavnih.